

PÄÄTÖS
Nro 50/2025
Dnro PSAVI/13532/2024
10.4.2025

ASIA Piipsannevan kiviaineksen ottoalueen vesien johtaminen, Haapavesi

HAKIJA Piipsan Tuulivoima Oy

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Piipsan Tuulivoima Oy on 31.10.2024 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt vesilain mukaista lupaa louhosalueen vesien johtamiselle.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Haapaveden kaupunki on 3.10.2024 myöntänyt Piipsan Tuulivoima Oy:lle maa-aines- ja ympäristöluvan kalliokiviaineksen ottamiseksi, louhimiseksi ja murskaamiseksi siirrettävällä murskauslaitoksella. Lupa on kahdelle erilliselle alueelle, jotka ovat noin 200 metrin etäisyydellä toisistaan. Suunnitellut ottamisalueet ja oheistoiminnat sijaitsevat suunnitellun Piipsannevan tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä ja louhetta on tarkoitus käyttää tuulivoimapuiston rakentamiseen. Kummal-takin ottamisalueelta on tarkoitus ottaa kiviainesta noin 1,1 miljoonaa k-m³ eli yhteensä 2,2 miljoonaa k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottaminen aloitetaan alueelta 1 ja sen ollessa loppuvaiheessa, 1, aloitetaan valmistelevat työt alueella 2. Suunniteltu hanke on laajuudeltaan sellainen, että se on edellyttänyt YVA-menettelyä. Yhteysviranomaisen on antanut arviointiselostuksesta perustellun päätelmän 4.11.2022. YVA-selostus ja siitä annettu perusteltu päätelmä ovat hakemuksen liitteinä.

Ympäristölupahakemuksesta antamassaan lausunnossa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoi, että hanke edellyttää vesilain 3 luvun 3 §:n mukaan myös vesilain mukaista vesilupaa, louhosalueelta poisjohdettavan vesimäärän (>250 m³/vrk) perusteella. Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen 3.10.2024 myöntämässä maa-aines- ja ympäristöluvassa on edellytetty hakijaa laittamaan myös vesilupahakemus vireille.

Kokonaispinta-alat suunnitelma-alueilla ovat 92,1 ha (alue 1) ja 77 ha (alue 2). Varsinaisten ottamis- ja louhinta-alueiden pinta-alat ovat selvästi pienempiä. Louhinnan vaiheita ovat kallion poraus, räjäytys, isojen lohcareiden rikotus ja siirrettävällä murskauskalustolla tapahtuva murskaus. Osa louhitusta kiviaineksesta käytetään raakalouheena tarvittaessa rikotettuna sopivaan kokoon. Murskattava kiviaineksen määrä on keskimäärin 310 000 t ja maksimissaan 620 000 t vuodessa. Alueita ei louhita yhtä aikaa, vaan kiviaineksen ottaminen aloitetaan alueelta 1 ja sen loppuvaiheessa siirrytään valmisteleviin töihin alueelle 2. Louhintaa tehdään myös alueiden sisällä vaiheittain ja mahdollisuuksien mukaan ennallistamista ja maisemointia pintamailla tehdään louhinnan edetessä. Kiviaineksen ottohankkeen kokonaiskestoksi arvioidaan noin 10 vuotta.

Suunnitelma-alueille kertyvät vedet johdetaan pinnan muotojen mukaan ympäröivän alueen ojaan rakennettaviin kahteen laskeutusaltaaseen ja niistä vedet johtuvat Savalojan suuntaan laskeviin metsäoijiin. Savaloja laskee edelleen Pyhäjokeen noin 10 km päässä hankealueesta. Kiviaineksen ottamisalueelle kertyvä vesi on pääosin sade- ja sulamisvettä.

Kallion rikkonaisuuden vuoksi ottamisalueelle kertyy myös kallioperästä vuotavaa pohjavettä, mutta pohjavesiväärät arvioidaan selvästi vähäisemmiksi. Alueille kertyvän pohjaveden määräksi arvioidaan alueella 1 noin 23 m³/päivä (8 435 m³/vuosi) ja alueella 2 noin 49 m³/päivä (18 000 m³ vuodessa). Yhteensä pois johdetaan pinta- ja pohjavettä alueelta 1 noin 290–550 m³/vrk ja alueelta 2 noin 230–440 m³/vrk. Poistettavan veden määrä vaihtelee vuodenajan ja sadannan vaihtelun mukaan.

Kiviaineksen louhinta vaikuttaa pintaveden hydrologisiin olosuhteisiin paikallisesti muuttamalla pintaveden valumia ja lisäämällä valuntaa. Laskeutusaltaiden purkuputki mitoitetaan purkamaan vesi 24 tunnin aikana. Siten ne tasaavat alueen metsäojastojen virtaamia hieman. Louhosalueelta poisjohdettavat vedet eivät kuitenkaan vaikuta juurikaan Savalojan virtaamiin, sillä niiden osuus jää alivirtaama-aikana helmikuussakin vain muutama prosenttiin.

Suunnitelma-alueilta ympäristöön johdettava vesi sisältää kiintoainesta sekä räjäytysaineista peräisin olevia tyyppiyhdisteitä. Laaditun kuormitusarvion ja laimennuslaskelman perusteella tyyppipitoisuuden kasvun arvioidaan voivan hieman kasvattaa Savalojan perustuotantoa, mutta pitoisuusvaihtelu suuren hajakuormituksen vuoksi on jo nykytilassa suurta ja laskennallinen pitoisuusnousu havaitun vaihtelun rajoissa. Kiintoainepitoisuuden nousu jää Savalojassa laskennallisesti vähäiseksi. Louhoksiin kerääntyvä pohjavesimäärä arvioidaan niin vähäiseksi, ettei sillä arvioida olevan vaikutusta Savalojan veden laatuun.

Alueella ei kartoitusten perusteella arvioida olevan happamia sulfaattimaita eikä happamia valumavesiä siten arvioida syntyvän. Pyhäjoessa vaikutukset ovat enää erittäin lieviä eikä niillä arvioida olevan vaikutusta Pyhäjoen yläosan ekologiseen tilaan. Kiviaineksen ottamisalueet ja niiden vaikutusalueet eivät sijaitse pohjavesialueella syntyvän pohjaveden muodostumisalueella. Louhoksen aiheuttama pohjaveden pinnan alentuminen ei louhoksen pienen koon ja suuren etäisyyden vuoksi arvioida vaikuttavan läheisen Koivikonperän pohjavesialueen veden muodostumiseen tai pohjaveden korkeusasemaan. Pinnan alentuminen muuttaa vallitsevia kalliopohjaveden virtaussuuntia kohti louhosta sen välittömässä läheisyydessä.

Kiviaineksen tuottaminen tuulipuiston lähialueella vähentää kuljetusmatkoja ja siten tehostaa Piipsannevalle suunnitellun tuulipuistohankkeen ilmastohyötyjä. Hankealue on ihmistoiminnan voimakkaasti muokkamaa, eikä suunniteltu kiviaineksenotto aiheuta vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonolosuhteisiin tai vesiluontoon laajemmin. Hankkeesta ei aiheudu korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edun menetyksiä vesialueen omistajille eikä muillekaan vesiympäristöön liittyvien etujen tai oikeuksien omistajille.

HAKEMUKSEN TÄYDENTÄMINEN JA PERUUTTAMINEN

Asiassa saadun selvityksen mukaan hakemuksessa esitetty hanke ei ole vesilain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen hanke, koska hakemuksen mukaan pohjavettä ei poistu vähintään 250 kuutiometriä

vuorokaudessa. Tämän takia aluehallintovirasto on pyytänyt täydentämään hakemusta 10.1.2025 mennessä viiden kohdan osalta, joista yksi täydennyskohta on ollut: ”Onko tarkoitus hakea vesitalouslupaa vesilain 3 luvun 2 §:n 1 tai 2 momentin mukaan ja jos 1 momentin perusteella, minkä kohdan perusteella?”

Hakija on täydentänyt hakemusta 10.1.2025 peruuttamalla valmisteluvan hakemisen, esittämällä vesienjohtamisreitin, tarkentamalla, että alueella ei valmisteta betonia sekä esittänyt ehdotuksen vesitalousluvan lupamääräyksiksi. Lisäksi hakija on kertonut, että on hakenut vesilain mukaista lupaa ELY-keskuksen lausunnon ja Haapaveden ympäristöterveyslautakunnan myöntämän maa-aines- ja ympäristöluvan määräyksen 10 perusteella. Hakija on täydennyksessä kertonut pyytäneensä ELY-keskukselta uutta perusteltua kantaa vesiluvan tarpeesta, mutta ELY-keskus ei ole antanut määräaikaa perustellun kannan antamiselle.

Aluehallintovirasto on 26.3.2025 pyytänyt täydentämään uudestaan hakemusta 17.4.2025 mennessä siltä osin, millä perusteella vesitalouslupaa haetaan. Hakija on 4.4.2025 täydentänyt hakemusta ja lisäksi peruuttanut hakemuksen sillä perusteella, että ELY-keskuksen lausunnon mukaan vesitalouslupaa ei tarvita.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Koska hakija on peruuttanut hakemuksensa, aluehallintovirasto jättää asian käsittelyn sillensä.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Käsittelymaksu on 1 470 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Perustelut

Maksuasetuksen (1171/2023) 4 §:n 2 momentin mukaan peruutettua hakemusta koskevasta päätöksestä peritään tehtyä työmäärää vastaava osuus liitteen mukaisesta maksusta, jollei liitteenä olevassa maksutaulukossa toisin säädetä. Maksuasetuksen (391/2024) liitteen taulukon kohdan 3.3 alakohdan 4 mukaan jos kysymyksessä on muu vesilain mukainen asia, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 70 euroa/h. Asiassa tehty työmäärä on 21 tuntia ja asian käsittelymaksu on näin ollen 1 470 euroa.

Oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 (1171/2023)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta (391/2024)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 (858/2024) 8 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Haapaveden kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätöksestä perittävään käsittelymaksuun saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentin säännös huomioon ottaen päätökseen ei saa muilta osin hakea muutosta valittamalla.

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Valtteri Niskanen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Sanna Nykänen.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 093 tai 0295 016 000.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Päätöksestä perittävään käsittelymaksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusoikeus on maksuvelvollisella.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **19.5.2025**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisääntöä.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PSAVI/13532/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/13532/2024 har godkänts elektroniskt

Niskanen Valtteri 09.04.2025 11:07

Nykänen Sanna 09.04.2025 10:05